

ORIOI JUNQUERAS

«Carbonell encarna la dignitat que hem retrobat al cap dels anys»

Les magres vacances d'Oriol Junqueras han quedat truncades per la mort de Jordi Carbonell, durant anys president d'Esquerra Republicana. Junqueras recorda ara la importància del personatge i revela, també, el seu paper decisiu en la darrera crisi del partit, en el seu propi nomenament.

Entrevista de Vicent Sanchis

Qui era Jordi Carbonell?
—Un personatge extraordinari en molts sentits. Acadèmicament, professionalment, un erudit... Una persona amb vocació universitària que sacrifica moltes coses per tenir una participació activa en la vida política. Una vida política al final de la dictadura franquista, en els primers anys de la postdictadura franquista, que està marcada per una experiència de caràcter molt associatiu, molt social, molt poc partidista. I això en aquell moment li atorga un paper molt rellevant, d'un gran protagonisme que s'expressa en aquell acte magnífic a Sant Boi l'11 de setembre de 1976, en què pronuncia potser la frase més recordada de tots aquells temps de transició: "Que la prudència no ens faci traïdors". En realitat, és una frase pensada no per a una transició, sinó més aviat per a una ruptura amb la dictadura franquista. Ell reivindicava trencar amb la dictadura, no s'havia

de fer una transició que donés continuïtat a alguns dels aspectes més rellevants d'aquell règim. La frase de Carbonell és la frase que encarna la ruptura.

—No n'hi va haver, de ruptura. No va poder ser...

—Perquè el context general, alguns partits polítics i l'actuació dels mitjans de comunicació, també de bona part de la societat, buscaran un pacte amb la dictadura. Per tant, el paper de Carbonell, com el de molts altres...

—Com el de Xirinacs...

—Com el de Xirinacs o el d'Heribert Barrera també, que es va oposar a la Constitució espanyola l'any 78, quedaran marginats, perquè hi haurà una majoria social que renuncia a la ruptura a canvi d'un acord amb l'herència del franquisme. Carbonell, conjuntament amb aquella altra gent, encarna la dignitat que després la nostra societat ha retrobat al cap dels anys, quan, en definitiva, ens hem adonat, i hi hagut un

consens generalitzat, que efectivament la transició va ser un gran fracàs.

—Jordi Carbonell va intentar reconduir aquella marginació amb Nacionalistes d'Esquerra, però tampoc se'n va sortir.

—Quan s'imposa la transició en lloc de la ruptura, Carbonell, conjuntament amb molta altra gent, busca la manera d'aprofitar aquella circumstància nova, s'adapten a una situació que ells no volien, i intenten fer-ho de la millor manera possible, a través d'una formació política. El que pretén Nacionalistes d'Esquerra és propugnar el desig d'independència de Catalunya, juntament amb un compromís social molt marcat. Aquella era una esquerra que es volia nova, diferent, sense herències massa pesants del passat. Nacionalistes d'Esquerra té la capacitat de reunir molta gent intel·lectualment i socialment rellevant, però en canvi políticament no se'n surt.

—Per què, i perdone pel tòpic, es va avançar al seu temps?





—De fet, paradoxalment, Nacionalistes d'Esquerra acaba funcionant el dia que la seva gent acaba entrant en gran part en un partit clàssic, tradicional, com era Esquerra Republicana. Una Esquerra que s'havia oposat a la Constitució espanyola del 78. Segurament hi havia molts punts de contacte entre el que havia estat Nacionalistes d'Esquerra, l'Assemblea de Catalunya i el que representaven Carbonell, Xirinacs o Barrera. Esquerra Republicana no es va poder presentar a les primeres eleccions del 77 perquè continuava il·legalitzada. Després, aquests mons, que semblaven propers però que no s'acabaven de trobar, van començar a confluir a finals dels anys 80. A partir de la crida nacional a incorporar-se a Esquerra Republicana molta gent d'aquell entorn entra al partit i l'independen-tisme comença a tenir una estructura política i parlamentària que ens acaba portant als nostres dies.

—Fins a quin punt ell és artífex de la nova Esquerra?

—Els líders de finals del 80 seran Àngel Colom, Josep-Lluís Carod-Rovira i Joan Puigcercós. A partir del congrés de Vilafranca [1996] i dels canvis que va representar, Jordi Carbonell és una persona molt lligada a Carod i Puigcercós. Aquest vincle amb el partit l'ha mantingut fins al final. Després de ser-ne president, venia a tots els consells nacionals i va tenir un paper rellevant en la configuració de la direcció actual d'Esquerra. A mi em va animar a assumir-ne la presidència i era ell qui feia costat també a Marta Rovira com a futura secretària general. Recordo que un dia em va trucar al mòbil, per animar-me a assumir la presidència del partit. Em va dir: "Escolta, hauries de fer un pas endavant". Li vaig respondre que jo no n'era militant i em va replicar que me'n fes. Jo llavors era a Brussel·les, com a eurodiputat, i la conversa era tan

intensa que em vaig saltar una parada de tramvia. Vaig tornar a peu, en direcció al Parlament, caminant, parlant per telèfon amb ell.

—Li podem adjudicar, doncs, un paper determinant en l'Esquerra actual...

—Com a mínim un paper de molta influència moral. I per tant, de molta influència política, sí. Segurament, amb poca visibilitat institucional, però en canvi amb una força personal, moral i política molt important.

—Això n'és una excepció, perquè Esquerra no ha acabat mai bé amb els seus líders: Barrera, Hortalà, Colom, Carod, Puigcercós...

—[Somriu] Carbonell ha arribat al final bé i amb un reconeixement absolut. Però, en fi, també Joan Puigcercós ha tingut un paper molt rellevant en la transició del partit dels darrers anys. Confio que la tendència es capgiri...

—Acabem: "Que la prudència no ens faci traïdors". La prudència ara tampoc els hauria de fer traïdors?

—No ens ha de fer traïdors, evidentment, però...

—No sé si convé substituir la paraula traïdors per algun terme amb una connotació menys dramàtica...

—En tot cas, res hauria de justificar ni res hauria de permetre que traïssim les aspiracions del nostre país, de la majoria d'aquest país. De Carbonell ens queda aquesta bondat, aquest desig, aquest compromís en un moment en què la prudència davant l'herència de la dictadura franquista podia evitar la ruptura. Per això era tan rellevant aquella crida. I jo continuo convençut que ara hem de fer tot el que estigui al nostre abast per construir el país que ell sempre va somiar.

—Abans de morir va dir que li faltava veure un desig complert: el seu país independent. No l'ha vist.

—No l'he vist, efectivament. És evident que tots tenim aquest compromís, i dins Esquerra, tots els seus companys de partit. Molts de nosaltres ens dediquem a la política precisament perquè el que volem és concretar aquest somni. El desig que Jordi Carbonell va encarnar tan bé. ●